

Выговская Е.Л. Биохимические показатели крови при хирургическом лечении опухолей молочной железы кошек.

В статье приведены результаты исследований биохимических показателей сыворотки крови кошек на разных этапах хирургического лечения доброкачественных и злокачественных опухолей молочных желез. Установлено, что у большинства кошек со злокачественными опухолями молочных желез повышена активность креатинина, мочевины, АЛАТ, АсАТ, холестерина в сыворотке крови. В группе кошек с доброкачественными опухолями процент таких животных был меньше.

Ключевые слова: молочная железа, кошка, опухоль.

Vygovska K.L. Biochemical indexes of blood at surgical treatment of cats mammary tumors.

In the article the results of researches of biochemical indexes of cats blood are resulted on the different stages of surgical treatment the benign and malignant mammary tumors. It is set that in cats with malignant mammary tumors increase activity creatinine, urea, ALAT, AsAT, cholesterol in blood serum of the most animals. In the group of cats with of benign tumors a percent of such animals was less.

Keywords: mammary gland, cat, tumor

Дата надходження в редакцію: 27.01.2013 р.

Рецензент: д.вет.н., професор А.Й. Краєвський

УДК 619:591.467.1:636.2

**ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕПІТЕЛІЇ СЛИЗОВИХ ОБОЛОНОК
РІЗНИХ ВІДДІЛІВ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ КОРІВ**

І. В. Мосейчук, аспірантка

Г. М. Калиновський, професор

Житомирський національний агроекологічний університет

Досліджено мазки-відбитки із слизових оболонок статевих органів 38 клінічно здорових корів, в тому числі відразу після їх забою.

Установлено, що залежно від фізіологічного стану корів картина препаратів змінюється за кількістю епітеліальних клітин, інтенсивністю забарвлення їх цитоплазми і ядер, формою та локалізацією, наявністю в них клітин крові.

Ключові слова: корова, епітелій, слизова оболонка, мазки-відбитки.

Постановка проблеми. Клінічна цитологія – визнаний повноцінний метод морфологічного аналізу, заснований на вивченні і оцінці клітинного матеріалу, який отриманий різними способами із слизових оболонок. У гуманній медицині цитологічний аналіз мазків із статевих органів дає змогу вивчити динаміку морфологічних змін за різного фізіологічного стану організму протягом перебігу хвороби і терміну лікування.

Репродуктивна здатність організму залежить від морфофункціонального стану всіх відділів статевих органів. Безперервність процесів, що відбуваються в статевих органах під час статевого циклу, тільності і після отелення проявляється значними змінами слизових оболонок.

У самиць великої рогатої худоби покривний епітелій статевих органів неоднаковий: слизову оболонку присінку і піхви декількома шарами вистеляє плоский, всіх відділів матки – одним шаром стовпчатий епітелій.

Дослідження епітелію слизових оболонок різних відділів статевих органів корів використовують не тільки для діагностики їх функціонального та гормонального стану, але й для виявлення до-

клінічних ознак різних патологій [2,4,5,7].

Аналіз останніх досліджень. У гуманній медицині діагностичне значення дослідження епітелію слизових оболонок різних відділів статевих органів у жінок є досить важливим інформативно-діагностичним показником, оскільки відображає в них гормональні та морфофункціональні зміни (Кватер Е.І., 1967; Арсеньєва М.Г., 1973,1977; Серов С.Ф., Скаллі Р.Е., 1977; Савельєв Г.М., 1978; Топчієва Е.І., Прянишников В.А., Жемкова З.П., 1978; Бодяжина В.І., Василевська Л.М., Побединський Н.М., 1980; Василевська Л.М., 1986; Соколов В.Є., 1991 та ін.).

Відомо, що цитологічна картина відображає гістологічну структуру органів і в багатьох випадках гістологічні критерії підходять для оцінки цитологічних препаратів [1].

У ветеринарній акушерсько-гінекологічній практиці як з діагностичною, так і прогностичною метою використовують дослідження епітелію слизових оболонок різних відділів статевих органів у корів [2,3,4].

Мета роботи – дослідження епітелію слизових оболонок різних відділів статевих органів ко-

рів і визначення їх діагностичного значення.

Об'єкти та методи досліджень. Дослідження були проведені в період стійлового утримання на 20-ти за різного фізіологічного стану статевих органів клінічно здорових корів. Окрім цього матеріалом для досліджень були мазки-відбитки, зроблені з слизових оболонок різних відділів статевих органів 18-ти клінічно здорових корів, відібраних відразу після їх забою.

Мазки-відбитки із присінку піхви отримували шляхом прикладання предметного скельця до краніальної бокової стінки слизової оболонки присінку піхви, а матеріал із піхви для виготовлення мазків отримували за допомогою скарифікатора, наносячи його на предметне скельце. Після висушування препаратів при кімнатній температурі їх фіксували 70% етиловим спиртом, висушували і фарбували за Романовським-Гімзою [5].

Дослідження мазків, визначення кількості епітеліальних клітин, їх форми та величини, інтенсивності забарвлення ядра і цитоплазми, проводили використовуючи мікроскоп МБИ-6. Фото-

графування препаратів здійснювали за допомогою цифрової камери за різних збільшень мікроскопа.

Результати досліджень. Аналіз мазків із слизових оболонок різних відділів статевих органів корів свідчать, що вони відрізняються між собою за складом, кількістю, інтенсивністю забарвлення клітин, їх формою, наявністю в них інших субстратів.

Так, у мазках-відбитках, зроблених із присінку піхви в перші дні сухостійного періоду корів переважають великі полігональні клітини плоского епітелію, розміщені здебільшого по декілька разом, які мають маленькі ядра, в основному круглої або кругло-овальної форми, зафарбовані в синій колір та трохи бліднішу цитоплазму (рис.1).

Важливо відмітити, що пейзаж мазків-відбитків неоднаковий. Це в свою чергу може свідчити про, те що він змінюється залежно від фізіологічного стану тварини. В інших мазках-відбитках із присінку піхви зустрічаються частіше пласти епітелініж поодинокі клітини чи клітини, які розміщені по декілька разом(рис.2).

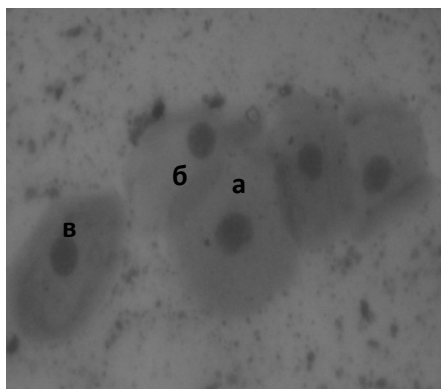

Рис.1. Картина мазка-відбитка із присінку піхви в перші дні сухостійного періоду: а – клітини плоского епітелію; б – цитоплазма; в – ядра. Фарбування за Романовським-Гімзою. X 10×40.

У мазках, зроблених із піхви неплідних корів, як форма та інтенсивність забарвлення клітин, так і ядер майже не відрізняються між собою. Ядра клітин забарвлені в синій колір, цитоплазма дещо блідніша від них (рис.3).

Пейзаж мазків, які зроблені із шийки матки корів після отелення дещо відрізняється від мазків, зроблених із інших відділів статевих органів корів. Епітеліальні клітини овальної форми, розмір ядер більший. Поле зору цих мазків заповнене клітинами крові, що свідчить про фізіологічний стан тварини (рис.4).

В полі зору мазків, зроблених із тіла матки наявні епітеліальні клітини різних розмірів, здебільшого середні, проте трапляються як малі, так і

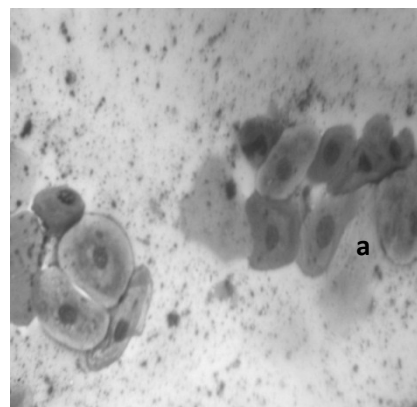

Рис.2. Картина мазка-відбитка із присінку піхви за дві неділі до отелення: а – пласти епітеліальних клітин. X 10×40.

великі (рис.5).

За даними ряду авторів [2,3,4,5,7] дослідження епітелію слизових оболонок різних відділів статевих органів корів має важливе клінічне значення.

Вважають [1,3], що інтенсивність забарвлення цитоплазми відображає певний гормональний стан тварин.

Отже, можна сказати, що дослідження епітелію із різних відділів слизових оболонок статевих органів за різного стану корів може бути діагностичним тестом, оскільки відображає морфофункціональні та гормональні особливості та зміни в статевих органах корів.

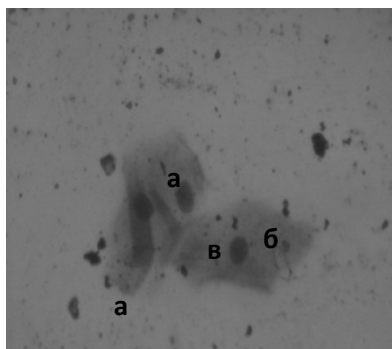

Рис.3. Картина мазка із піхви неплідної корови:
а – епітеліальні клітини;
б – цитоплазма; в – ядро.
X 10×40.

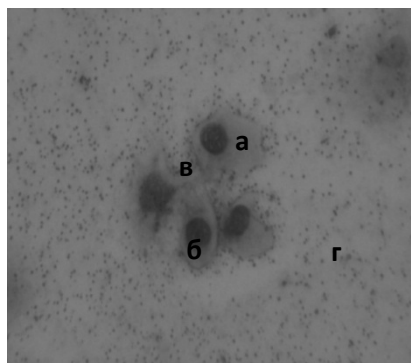

Рис.4. Картина мазка, зробленого із шийки матки корови на 18-19 день після отелення:
а – епітеліальні клітини;
б – ядра; в – цитоплазма;
г – еритроцити. X 10×40.

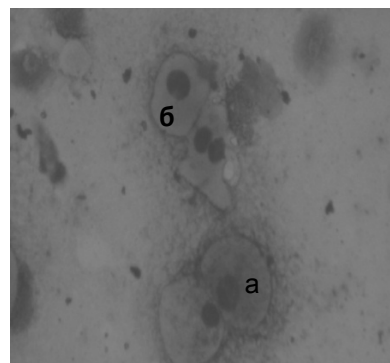

Рис.5. Пейзаж мазка із тіла матки в середині сухостійного періоду:
а – великі епітеліальні клітини;
б – середні.
X 10×40

Висновки

1. Пейзаж мазків-відбитків, зроблених із присінку піхви корів за інтенсивністю забарвлення цитоплазми і ядер, відрізняється між собою залежно від фізіологічного стану тварини.
2. Мазки-відбитки, зроблені із піхви за формою та інтенсивністю забарвлення цитоплазми і ядер майже не відрізняються між собою. Ядра клітин забарвлені в синій, а цитоплазма - дещо блідніший колір.

3. В полі зору мазків, зроблених із шийки матки окрім полігональних, що мають різних розмірів ядер, наявні клітини крові.

4. Картина мазків-відбитків, зроблених із тіла матки, представлена епітеліальними клітинами різних розмірів та інтенсивністю забарвлення.

Перспектива подальших досліджень – гістохімічне дослідження мазків-відбитків та їх інтерпретація.

Список використаної літератури:

1. Арсеньева М.Г. Кольпоцитологические исследования в диагностике и терапии эндокринных гинекологических заболеваний / М.Г.Арсеньева. – Л: Медицина, 1973. – 255 с.
2. Афанасьев И.Н. Микрофлора и патогистологические изменения в эндометрии у бесплодных коров / И.Н.Афанасьев // Тр. / Латв. с. х. акад.- 1972.- Вып. 58.-С. 101-104.
3. Баландин А.Д. Цитологическая картина влагалищного мазка в разные сроки беременности, в родах и послеродовом периоде / А.Д.Баландин, К.В.Юдаев, Л.М.Ягофаров // Акушерство и гинекология 1953. - № 1. – С.78-80.
4. Вяткин А.Н. Цитологическая диагностика эндометритов у коров / А.Н.Вяткин // Науч. Труды Омского вет. Института 1974. – Т. 30, № 2. – С. 71-77.
5. Еремин С.П. Методы ранней диагностики патологий органов размножения у коров / С.П.Еремин // Ветеринария. – 2004. - № 4. – С. 38-41.
6. Кононський О.І. Основи гістологічної техніки і морфофункціональні методи досліджень у нормі і при патології. Навчальний посібник. – Житомир: «Полісся», 2005. – 288 с.
7. Манасян А.О. Предупреждение бесплодия коров / А.О.Манасян // Ветеринария, 1968. - № 1. – С. 81-83.

Мосейчук И.В., Калиновский Г.Н. Диагностическое значение исследование эпителия слизистых оболочек разных отделов половых органов коров

Исследовано мазки-отпечатки из слизистых оболочек половых органов 38 клинически здоровых коров, также сразу после их убоя.

Установлено, что в зависимости от физиологического состояния коров картина препаратов изменяется за количеством эпителиальных клеток, интенсивностью окрашивания их цитоплазмы и ядер, формой и локализацией, наличием в них клеток крови.

Ключевые слова: корова, эпителий, слизистая оболочка, мазки-отпечатки.

Moseychuk I.V., Kalinovskiy G.M. The diagnostical meaning of investigation of mucous membrana epithelium from different section of cows

Smears-stamps of genitals mucous membranas from 38 clinically health cows, including at once under their slaughter were researched. It determined that dependly from phesiological status of cows the picture of preparats changes by quantity of epithelial cells, intensity of their cytoplasm and nucleus coloration, shape

and localization, available of blood cells in them.

Key words: a cow, epithelium, mucous membrana, smears-stamps.

Дата надходження в редакцію: 23.01.2013 р.

Рецензент: д.вет.н., доцент А.А. Замазій

УДК 619:616-006.34:615.03:636.7

РЕЗУЛЬТАТИ ДІАГНОСТИКИ ПУХЛИН СОБАК В м. СУМИ

Г. А. Зон, к.вет.н., професор

Л. Б. Івановська, к.вет.н., доцент

М. В. Доб'я, аспірант

Сумський національний аграрний університет

В статті представлені матеріали щодо визначення схильності собак м. Суми різного віку та порід до виникнення пухлин, їх спектру, узагальненої класифікації за гістогенетичним принципом і ступенем злоякісності на підставі онкогенної верифікації клінічного діагнозу.

Ключові слова: собаки, пухлини, класифікація.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Пухлини виникають і розвиваються у вигляді окремих вогнищ із нормальних тканин організму й відрізняються від них особливістю свого росту - погіршеного диференціювання клітинного складу, необмеженим і відносно незалежним, «автономним» ростом; у випадках злоякісного бластогенезу характеризуються здатністю до інфільтративного росту, руйнуванням навколишніх тканин і метастазуванням. Важливою особливістю пухлинної патології є те, що ріст пухлин відбувається за рахунок розмноження власних клітин тканин організму [1,2,3,13].

Пухлинний ріст, починаючись із місцевого осередкового розростання, характеризується тим, що пухлинні клітини набувають нових, патологічних властивостей і ці властивості клітин передаються наступній генерації клітин. Таким чином, виникає новий вид клітин, на чому базується цей патологічний процес і основа пухлинної хвороби. Головні особливості пухлин - атиповість будови клітин і тканин та необмежений ріст, що триває навіть після усунення найближчих причин, що обумовили їх прояв. Ці особливості властиві всім різновидам пухлин [12, 14].

За клінічним перебігом пухлини поділяють на доброякісні й злоякісні. Проте, цей розподіл відносний. Морфологічним критерієм доброякісності й злоякісності пухлини є характер їхнього росту. Доброякісні пухлини мають так званий експансивний ріст: вони не проростають тканини, а розсовують їх, без порушення цілісності навколишніх тканин. Злоякісні пухлини характеризуються інфільтруючим ростом: вони проростають у оточуючі тканини й руйнують їх [2,15,16,17]. Не зважаючи на певні досягнення онкології дрібних тварин багато питань залишаються не вирішеними.

Зв'язок проблеми з важливими науковими та практичними завданнями. Робота виконана у відповідності до наукової тематики кафедри вірусології, патанатомії та хвороб птиці ім. проф. Панікара І.І. Сумського НАУ в рамках етапу

НДР «Вивчити розповсюдження потенційно небезпечних для людини інфекційних хвороб тварин у Північно-Східній Україні та розробити вдосконалені методи з їх діагностики, профілактики та лікування» (номер державної реєстрації 0108U010978 від 11.12.2008 р.).

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми. В останні роки багато дослідників надали інформацію про випадки новоутворень доброякісного та злоякісного характеру в різних органах і тканинах свійських тварин [4-11]. Отримані дані свідчать про зростання випадків діагностики новоутворень, що мають експансивний або інфільтруючий ріст у собак і котів. На часі з'ясування питань щодо верифікації діагнозів при підозрі на тумор та з'ясування спектру чинників, що його спричиняють.

Мета роботи – визначити характеристики, спектр і поширеність пухлин, порідну та вікову схильність до них у собак в м. Суми.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводились в умовах приватної ветеринарної клініки „Ветсервіс” в м. Суми, також використовувались дані, отримані з інших приватних клінік ветеринарної медицини міста за період 2011-2012 рр. В клініці за період обстеження було опрацьовано в 2011 році 81 випадок діагностування у собак пухлин, які були занесені до журналу реєстрації хворих тварин, а в 2012 році – 113. Тобто всього за наведений період – 194 собаки з даним видом патології.

Об'єктом досліджень були собаки з доброякісними та злоякісними пухлинами різного гістогенезу, віком від 5 місяців до 18 років та вагою від 2 до 55 кг.

Морфологічну верифікацію пухлинних новоутворень здійснювали методом відбору патологічного матеріалу під час екстирпації пухлин з метою подальшої мікроскопії гістозрізів, а також на основі рентгенологічних досліджень. Гістозрізи робили з уражених частин паренхіматозних та